

17. 1. 2011

ID: 70109

Rozhodování odvolacího soudu

Pro případ změny nebo doplnění skutkových zjištění může odvolací soud přihlížet jen k důkazům, které byly provedeny ve veřejném zasedání před odvolacím soudem. Při jejich hodnocení však musí navazovat na důkazy provedené před soudem prvního stupně v hlavním líčení, přičemž je vázán hodnocením těchto důkazů, tak jak to učinil soud prvního stupně, s výjimkou těch důkazů, které byly provedeny před odvolacím soudem.

(Usnesení Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 8 Tdo 578/2010, ze dne 2.6.2010)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl v neveřejném zasedání o dovolání nejvyšší státní zástupkyně podaném ve prospěch i v neprospěch obviněného P. S., proti usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 7. 1. 2010, sp. zn. 11 To 569/2009, jako soudu odvolacího v trestní věci vedené u Okresního soudu v Kladně pod sp. zn. 3 T 39/2009, tak, že podle § 265k odst. 1 tr. ř. se zrušuje usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 7. 1. 2010, sp. zn. 11 To 569/2009.

Podle § 265k odst. 2 tr. ř. se zrušují také další rozhodnutí na zrušené rozhodnutí obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu. Podle § 265l odst. 1 tr. ř. se Krajskému soudu v Praze přikazuje, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.

Z odůvodnění :

Okresní soud v Kladně rozsudkem ze dne 3. 9. 2009, sp. zn. 3 T 39/2009, uznal obviněného P. S. vinným trestným činem vydírání podle § 235 odst. 1, 2 písm. c), e) tr. zák., jehož se podle popsáných skutkových zjištění dopustil tím, že dne 28. 4. 2009 v době kolem 9.00 hod. v obci L., okres K., v ulici L., před domem vystoupil z vozidla BMW stříbrné barvy, a se slovy „potřebuji s tebou mluvit“ vybídl L. D., aby nasedl do vozidla, když to poškozený odmítl, obviněný vyndal z vozidla plynovou pistoli značky Kimar, model 85 AUTO, 9 mm PA, výrobní číslo 69662, levou rukou natlačil poškozeného ke dveřím domu a pravou rukou mu přiložil pistoli doprostřed čela a nutil ho tímto způsobem nastoupit do vozidla, přičemž mu říkal, že křivě vypovídal v trestní věci jeho bratra S. S., trestně stíhaného Územním odborem služby kriminální policie a vyšetřování K., Krajské ředitelství policie Středočeského kraje, pod sp. zn. KRPS-6667/TČ-2009-010371-KL, pro spáchání trestného činu nedovolené výroby a držení omamných a psychotropních látek a jedů podle § 187 odst. 1, 2 písm. a) tr. zák., když z domu vyšla manželka poškozeného L. D. a křičela na něj, aby poškozeného nechal být, obviněný nastoupil do vozidla a z místa odjel.

Za tento trestný čin obviněného odsoudil podle § 235 odst. 2 tr. zák. k trestu odnětí svobody v trvání dvou roků, jehož výkon podle § 58 odst. 1 a § 59 odst. 1 tr. zák. podmíněně odložil na zkušební dobu v trvání tří roků, podle § 73 odst. 1 písm. c) tr. zák. obviněnému uložil ochranné opatření, a to zabránění plynové pistole značky Kimar.

Krajský soud v Praze jako soud odvolací usnesením ze dne 7. 1. 2010, sp. zn. 11 To 569/2009, k odvolání obviněného podle § 257 odst. 1 písm. b) tr. ř. uvedený rozsudek soudu prvního stupně zrušil a věc postoupil k projednání Městskému úřadu v L.

Proti tomuto usnesení odvolacího soudu podala nejvyšší státní zástupkyně ve prospěch i v neprospěch obviněného z důvodů podle § 265b odst. 1 písm. f), g), k) tr. ř. dovolání. V jeho obsahu

poukázala na stručnost a neúplnost odůvodnění napadeného usnesení, nepřezkoumatelnost jeho obsahu, a označila ho i za formálně vadné, protože ve výroku o postoupení věci zcela chybí popis skutku. Z obsahu napadeného usnesení zdůraznila, že odvolací soud z důkazů, které vzal soud prvního stupně za podklad svého rozhodnutí, dovodil pouze to, že se obviněný dostavil do místa bydliště poškozeného a měl s ním incident, po němž poškozený zavolal policii. Zpochybil věrohodnost výpovědi poškozeného L. D., a učinil závěr, že z popisu jednání obviněného není jasné, k čemu měl být poškozený nucen, a zda výzva obviněného k nasednutí do auta měla souvislost s vyřčenou výčitkou, že poškozený svědčil proti S. S. Odvolací soud též usoudil, že i kdyby byla výpověď poškozeného brána za základ skutkových zjištění, nelze z popsání jednání obviněného vyvodit závěr o naplnění skutkové podstaty trestného činu vydírání, ale jen konstatovat, že předmětného dne došlo v bydlšti obviněného L. D. ke konfliktu, při kterém si obviněný a poškozený mezi sebou vyřizovali své záležitosti způsobem, jak je patrně v jejich prostředí obvyklé. Dovolatelka se tak neztotožnila s odvolacím soudem, pokud uzavřel, že nelze spatřovat trestný čin v jednání obviněného, který sice incident vyvolal a nepochybně narušil občanské soužití, ale mohlo by se jednat o přestupek. Uvedený závěr považovala za nesprávný jednak proto, že je věcně nesprávný, tak i proto, že pro takový závěr není v napadeném rozhodnutí dostatek potřebných zjištění ani potřebných úvah.

Nejvyšší státní zástupkyně obecně zmínila význam rozhodnutí o postoupení, které je meritorním vyřízením věci tvořícím překážku věci pravomocně rozsouzené, a že je vždy vedeno jen pro určitý přesně popsáný skutek. Orgán, jemuž byl postoupen, je oprávněn se zabývat výlučně tím skutkem, pro který bylo vedeno trestní stíhání. Z těchto hledisek s odkazem na ustanovení § 134 odst. 1 písm. c) tr. ř. zdůraznila nutnost do výrokové části usnesení o postoupení věci zahrnout popis skutku, jehož se postoupení týká tak, aby nemohl být zaměněn s jiným. Přičemž upozornila na to, že popis skutku jen v odůvodnění rozhodnutí nepostačuje, protože tam jeho vymezení není závazné a neposkytuje spolehlivý podklad pro rozhodnutí příslušného orgánu o tom, zda jde o přestupek nebo o kárné provinění. Odvolacímu soudu vytkla, že ten ani v odůvodnění napadeného usnesení blíže neupřesnil, jak měl konflikt mezi obviněným a poškozeným probíhat a v čem konkrétně mělo protiprávní jednání obviněného spočívat. V této souvislosti odkázala i na konstantní judikaturu, uvedenou otázku opakovaně řešící.

Na tuto formální vadu, v důsledku níž není zřejmé, jakého skutku se vlastně postoupení věci týká, dovolatelka navázala i nesprávnost závěru o tom, že by věc mohla být posouzena jako přestupek. Zjištění, že mezi obviněným a poškozeným „došlo ke konfliktu, v rámci kterého si zúčastnění mezi sebou vyřizovali své záležitosti způsobem, který je patrně v jejich prostředí obvyklý“, je podle dovolatelky nedostačující, protože účastí na nějakém ostřejším konfliktu by se obviněný teoreticky nemusel dopustit ani přestupku, anebo naopak závažného jednání. Závěry odvolacího soudu o absenci znaků trestného činu se vztahují výlučně ke skutkové podstatě trestného činu vydírání podle § 235 odst. 1 písm. c), e) tr. zák., aniž by byla zvažována možnost naplnění znaků jiného trestného činu, např. násilí proti skupině obyvatelů a jednotlivci podle § 197a odst. 1 tr. zák., popř. § 197a odst. 2 tr. zák. Dovolatelka s odkazem na skutkové podstaty zvažovaných trestných činů zdůraznila posouzení podle § 197a odst. 1 tr. zák., s ohledem na to, že by přiložení zbraně k hlavě poškozeného mohlo být považováno za konkludentně učiněnou výhrůžku v kontextu se slovními projevy obviněného, což by s ohledem na vypjatou situaci bylo nepochybně způsobilé vzbudit u poškozeného důvodnou obavu o jeho zdraví a život. Za vyloučenou nepovažovala dovolatelka ani právní kvalifikaci podle § 197a odst. 2 tr. zák., když odvolací soud nezjistil žádnou jinou motivaci obviněného kromě toho, že poškozený měl vystupovat v jiné věci jako svědek proti bratru obviněného. Ve vztahu k tomuto právnímu posouzení zmínila, že bude nutné zvažovat, zda lze jednání obviněného tolerovat z hlediska zájmu společnosti na ochraně osob před závažnými výhrůžkami.

Mimo označený dovolací důvod poukázala pro úplnost na nesprávnost postupu odvolacího soudu,

pokud sám hodnotil provedené důkazy podstatně odlišně od toho, jaké závěry učinil soud prvního stupně, přičemž sám ve veřejném zasedání žádný důkaz neprovedl ani nezopakoval, čímž postupoval v rozporu s ustanovením § 259 odst. 3 tr. ř.

Na základě těchto důvodů dovolatelka v závěru navrhla, aby Nejvyšší soud napadené usnesení podle § 265k odst. 1, 2 tr. ř. za podmínky uvedené v § 265p odst. 1 tr. ř. zrušil včetně rozhodnutí na ně navazujících, pokud pozbyly podkladu, a podle § 265l odst. 1 tr. ř. věc přikázal Krajskému soudu v Praze, aby ji v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.

V souladu s § 265h odst. 2 tr. ř. se k dovolání písemně vyjádřil prostřednictvím svého obhájce obviněný P.S. a zdůraznil, že s podaným dovoláním nesouhlasí, protože z celého obsahu spisu je patrné, jaký skutek byl ve věci projednán. Správní orgán, jemuž je věc postoupena, není vázán vymezením skutku ve výrokové části, neboť tak by byl vázán i skutkovými zjištěními, což by jeho činnost paralyzovalo. Správnímu orgánu je jasné, jaká věc mu byla postoupena a provádí vlastní skutková zjištění, z nichž dovodí patřičné právní závěry. Ve vztahu k nepopsání skutku ve výrokové části rozhodnutí, jímž je věc postupována, poukázal na rozhodnutí NS 20/2003 – T 475, z něhož vyplývá, že nepřesný popis skutku nenaplnuje dovolací důvod, jsou-li rozhodné skutkové okolnosti, z nichž vycházely soudy, podrobně rozvedeny v odůvodnění napadeného rozhodnutí. Ve vztahu k možnosti posoudit čin podle jiného ustanovení trestního zákona, obviněný odkázal na argumentaci odvolacího soudu, v níž zmínil, že jednání obviněného nemůže být posouzeno jako trestný čin. Obviněný dále vytkl nejednotnost procesního označení obviněného v dovolání, pokud byl uveden jako obviněný, neboť když byla osoba pravomocným rozsudkem zproštěna obžaloby, trestní stíhání končí, a proto nemůže být ani v rámci mimořádných opravných prostředků označena jako obviněný, obžalovaný ani odsouzený. Jedná se jen o osobu podezřelou. Proto je nutné osobu P. S. označovat jinak než jako obviněného. V závěru obviněný navrhl, aby bylo dovolání nejvyšší státní zástupkyně jako zjevně neopodstatněné podle § 265i odst. 1 písm. e) tr. ř. odmítnuto.

Nejvyšší soud jako soud dovolací shledal, že dovolání nejvyšší státní zástupkyně je přípustné podle § 265a odst. 1, 2 písm. d) tr. ř., bylo podáno osobou oprávněnou podle § 265d odst. 1 písm. a) tr. ř., v zákonné lhůtě a na místě, kde lze podání učinit (§ 265e odst. 1, 2 tr. ř.). Dovolací soud k jednotlivým dovolacím důvodům rovněž posuzoval, zda námítky dovolatelkou uplatněné splňují zákonná hlediska podle § 265b odst. 1 písm. f), g), k) tr. ř., neboť dovolání lze podat pouze z důvodů taxativně vymezených v § 265b tr. ř., jejichž existence je zároveň podmínkou pro provedení přezkumu dovolacím soudem, a byly-li uplatněny v souladu se zákonem.

Podle § 265b odst. 1 písm. f) tr. ř. lze dovolání podat, pokud bylo rozhodnuto o postoupení věci jinému orgánu, o zastavení trestního stíhání, o podmíněném zastavení trestního stíhání, o schválení narovnání, aniž byly splněny podmínky pro takové rozhodnutí.

Dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. je dán tehdy, jestliže rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení skutku nebo jiném nesprávném hmotně právním posouzení. V rámci takto vymezeného dovolacího důvodu je možno namítat, že skutek, jak byl v původním řízení zjištěn, byl nesprávně kvalifikován jako určitý trestný čin, ačkoli šlo o jiný trestný čin, nebo se o trestný čin vůbec nejednalo.

Dovolání s odkazem na důvod podle § 265b odst. 1 písm. k) tr. ř. je možné uplatnit, jestliže v rozhodnutí některý výrok chybí nebo je neúplný.

Pokud jde o dovolání nejvyšší státní zástupkyně, argumenty, o něž dovolání opřela s označenými důvody korespondují, neboť dovolání směřuje proti rozhodnutí, jímž byla trestní věc postoupena k projednání jinému orgánu [§ 265b odst. 1 písm. f) tr. ř.], brojí proti nesprávnému závěru o nenaplnění znaků skutkové podstaty žalovaného trestného činu a že lze v projednávaném činu

shledat jen přestupek [§ 265b odst. 1 písm. g) tr. ř.], a za neúplnost výroku označuje, že ve výroku není uveden popis skutku, jenž je příslušnému orgánu postupován [§ 265b odst. 1 písm. k) tr. ř.].

Když Nejvyšší soud neshledal důvody pro odmítnutí dovolání podle § 265i odst. 1 tr. ř., podle § 265i odst. 3 tr. ř. přezkoumal zákonnost a odůvodněnost výroku, proti němuž bylo dovolání podáno v rozsahu a z důvodu uvedeného v dovolání, jakož i řízení napadené části rozhodnutí předcházející a dospěl k následujícím závěrům.

S ohledem na to, že dovolání zásadně směřuje proti tomu, že odvolací soud neměl rozhodnout o postoupení věci podle § 257 odst. 1 písm. b) tr. ř., protože pro takový postup neměl splněny všechny zákonné podmínky, je vhodné nejprve uvést, že toto ustanovení dopadá na situaci, kdy odvolací soud napadený rozsudek nebo jeho část zruší a v rozsahu zrušení věc postoupí jinému orgánu, měl-li tak již učinit soud prvního stupně podle § 222 odst. 2 tr. ř. Přitom soud své rozhodnutí omezí jen na to, že věc postoupí příslušnému orgánu, aniž by kvalifikovaně posuzoval, zda a o jaký přestupek, kázeňský přestupek, jiný správní delikt či kárné provinění se jedná, neboť to je v pravomoci jiných orgánů (viz např. zákon č. [200/1990](#) Sb., o přestupcích, zákon č. [6/2002](#) Sb., o soudech a soudcích, zákon č. [283/1993](#) Sb., o státním zastupitelství, zákon č. [7/2002](#) Sb., o řízení ve věcech soudců a státních zástupců, zákon č. [85/1996](#) Sb., o advokacii, a řada dalších). Soud zde pouze vyslovuje (obdobně jako podle § 222 odst. 2 tr. ř.), že posuzovaný skutek nenaplnuje znaky žádného trestného činu, obviněný však za uvedený čin není beztrestný, nýbrž mohl by být jako přestupek, kázeňský přestupek, jiný správní delikt či kárné provinění posouzen orgánem k tomu příslušným, a proto soud prvního stupně měl rozhodnout o postoupení věci tomuto orgánu, ale neučinil tak. Shledá-li odvolací soud v zažalovaném skutku možnost jeho posouzení jako přestupku, kázeňského přestupku, jiného správního deliktu nebo disciplinárního poklesku (kárného provinění), který však již nelze projednat vzhledem k promlčení nebo k uplynutí lhůty stanovené pro možnost postihu, věc nepostoupí, nýbrž zruší rozsudek podle § 258 odst. 1 písm. d) tr. ř. a zproští obžalovaného obžaloby podle § 259 odst. 3 tr. ř. z důvodu uvedeného v § 226 písm. b) tr. ř.

Vzhledem k tomu, že odvolací soud při postupu podle § 257 odst. 1 písm. b) tr. ř. činí rozhodnutí, k němuž již byl povinen soud prvního stupně podle § 222 odst. 2 tr. ř., je též vhodné připomenout, že soud prvního stupně takto postupuje tehdy, když shledá, že nejde o trestný čin, avšak zažalovaný skutek by mohl být jiným orgánem posouzen jako přestupek nebo kárné provinění, o nichž je tento orgán příslušný rozhodnout. Podmínkou tohoto postupu je, že bylo prokázáno, že nejde o trestný čin. Takový závěr musí mít dostatečnou oporu ve výsledcích dokazování, které bylo provedeno v hlavním líčení řádně a v potřebném rozsahu.

Postoupení věci ve smyslu § 222 odst. 2 tr. ř. se týká vždy skutku, a nikoliv jeho možného právního posouzení. Ve výroku usnesení o postoupení věci proto musí být kromě označení (jména) obviněného a dalších základních obsahových náležitostí usnesení (§ 134 odst. 1 tr. ř.) uveden i popis skutku, jehož se postoupení týká, a to tak, aby tento skutek nemohl být zaměněn s jiným skutkem (srov. rozhodnutí č. 44/1996 Sb. rozh. tr. a přiměřeně též rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 25. 2. 2003, sp. zn. 4 Tz 9/2003, uveřejněné v Souboru Nejvyššího soudu ve sv. 24, roč. 2003, T-568, část 2.). Nestačí, jestliže je ve výroku jen právní posouzení skutku a skutek samotný je popsán pouze v odůvodnění usnesení. V odůvodnění usnesení o postoupení věci pak musí být uvedeny skutkové a právní úvahy, na podkladě kterých soud rozhodl o postoupení věci (srov. Bulletin Nejvyššího soudu, seš. 2, roč. 1988, č. rozhodnutí 26).

Vzhledem k tomu, že odvolací soud ve smyslu § 257 odst. 1 písm. b) tr. ř. pouze nahrazuje výrok soudu prvního stupně podle § 222 odst. 2 tr. ř. spočívající v tom, že posuzovaný skutek nenaplnuje znaky žádného trestného činu, ale lze v něm spatřovat přestupek, je vázán ve vztahu k výroku a odůvodnění rozhodnutí, jímž tak činí, stejnými náležitostmi, jaké zákon stanoví pro postup soudu prvního stupně, a tedy i odvolací soud je povinen ve výroku, jímž zrušil rozsudek soudu prvního

stupně podle § 257 odst. 1 písm. b) tr. ř., do tohoto výroku uvést i popis skutku, jehož se postoupení týká.

Neuvedení skutku ve výroku, jímž odvolací soud postupuje věc k projednání příslušnému orgánu, vytváří předmětné rozhodnutí nesrozumitelným a pro orgán, jenž se má věcí dále zabývat, nejasnost toho, co má být podstatou jeho další činnosti. Nelze rovněž nezmínit, že rozhodnutí o postoupení věci podle citovaného ustanovení představuje meritorní vyřízení této věci v trestním řízení, a po právní moci se jím definitivně končí trestní stíhání obviněného. Pravomocné rozhodnutí o postoupení věci tedy tvoří překážku věci rozhodnuté (*rei iudicatae*). Pokračovat v trestním stíhání téhož obviněného pro týž skutek je možné jen v případě zrušení rozhodnutí o postoupení věci v řízení o mimořádných opravných prostředcích, jak ostatně vyplývá i z tohoto řízení o dovolání (srov. rozhodnutí č. 3/1974 sb. rozh. tr.). Trestní stíhání je přitom vždy vedeno jen pro určitý, přesně popsany skutek (viz § 160 odst. 1 tr. ř.), a i rozhodnutí o postoupení věci podle § 222 odst. 2 tr. ř., event. § 257 odst. 1 písm. b) tr. ř. se týká vždy jen skutku, a nikoli jeho možného právního posouzení. Vzhledem k uvedenému významu popisu skutku je nezbytné, aby byl zahrnut do výrokové části každého meritorního rozhodnutí, protože jinak by vznikaly pochybnosti o zachování totožnosti skutku, o dosahu právní moci meritorního rozhodnutí a o možnosti použití opravných prostředků proti nim. Navíc je postup podle ustanovení § 257 odst. 1 písm. b) tr. ř. vázán podmínkou, že nejde o trestný čin, ale jde o skutek, který by mohl být příslušným orgánem posouzen jako přestupek nebo kárné provinění. Proto musí být již z výroku usnesení o postoupení věci podle citovaného ustanovení zřejmé, o jaký skutek se vlastně jedná a jaký skutek může být předmětem rozhodování jiného příslušného orgánu. Právní moci totiž nabývá jen výrok rozhodnutí, nikoli jeho odůvodnění, a proto příslušný orgán, jemuž byla věc postoupena, je vázán pouze vymezením skutku ve výrokové části usnesení o postoupení věci; popis skutku jen v jeho odůvodnění nestačí, protože jeho vymezení zde není závazné a neposkytuje spolehlivý podklad pro rozhodnutí příslušného orgánu o tom, zda jde o přestupek nebo kárné provinění (obdobně viz z rozhodnutí č. 44/1996 Sb. roz. tr.).

Vedle této vady, pro niž nemohlo napadené rozhodnutí obstát, však Nejvyšší soud považuje za nutné vytknout odvolacímu soudu i to, že před jeho vydáním nedodržel podmínky uložené mu ustanovením § 254 tr. ř., jež jsou i v případě postupu podle § 257 odst. 1 písm. b) tr. ř. jeho zákonným předpokladem. Základem přezkumné povinnosti odvolacího soudu podle § 254 odst. 1 tr. ř. je zjištění, zda byly dodrženy předpisy práva procesního, tedy zda v řízení nedošlo k vadám, jež mohly mít vliv na kvalitu skutkových zjištění a následně i na aplikaci předpisů hmotného práva. Odvolací soud přitom nemůže hodnotit zjištěné vady izolovaně, nýbrž ve vzájemných souvislostech, aby mohl učinit odpovědný závěr, zda jednotlivá vada spolu s dalšími může způsobit vadnost celého řízení. Odvolací soud rovněž prověřuje důkazy, z nichž jsou vyvozována skutková zjištění a zkoumá dostatečnost provedených důkazů z toho hlediska, zda jejich souhrn úplně a všestranně objasňuje projednávanou věc a vylučuje jinou verzi rozhodnutí než tu, k níž dospěl soud v napadeném rozsudku.

Jestliže odvolací soud zjistil postupem podle § 254 tr. ř., že soud prvního stupně pochybil v rámci postupu podle § 2 odst. 5, 6 tr. ř. a řádně provedené důkazy nevyhodnotil, nebo neprovedl dokazování v jeho nezbytné úplnosti, platí i pro případný postup podle § 257 odst. 1 písm. b) tr. ř. stejná pravidla, jako trestní řád stanoví u § 259 odst. 3 tr. ř., protože v případě obou forem rozhodnutí jde o situaci, kdy odvolací soud nejprve pro zjištěné nedostatky napadené rozhodnutí zruší, a poté volí další řešení této situace. Podle § 257 odst. 1 písm. b) tr. ř. věc postoupí příslušnému orgánu, aby byl čin projednán jako přestupek, když předtím dospěl k závěru, že nejde o trestný čin, kdežto u § 259 odst. 3 tr. ř. rozhodne ve věci sám rozsudkem, neboť shledá, že jde o trestný čin; anebo jsou dány podmínky proto, aby byl obviněný zproštěn obžaloby. V každém případě rozhodovací činnost odvolacího soudu vychází ze skutkových zjištění, k nimž dospěl soud prvního stupně. Těmito sice není vázán, může je změnit, avšak za zákonných podmínek, které vycházejí z ustanovení § 254

tr. ř., a byť nejsou u ustanovení § 257 tr. ř. výslovně stanoveny, platí pro možnost odchýlení se od soudem prvního stupně učiněných skutkových zjištění stejná pravidla, jaká jsou vymezena u § 259 odst. 3 tr. ř. Proto odvolací soud, může bez dalšího učinit své jiné meritorní rozhodnutí, pokud vychází ze skutkového stavu správně zjištěného soudem prvního stupně, popřípadě na základě důkazů provedených před odvolacím soudem byl skutkový stav doplněn nebo změněn. Odvolací soud se může odchýlit od skutkového zjištění soudu prvního stupně jen tehdy, jestliže v odvolacím řízení znovu provedl důkazy podstatné pro některé skutkové zjištění, které již byly realizovány v hlavním líčení nebo provedl důkazy, které nebyly v hlavním líčení ještě provedeny.

Z takto naznačených důvodů platí obdobně i pro postup podle § 257 odst. 1 písm. b) tr. ř., že odvolací soud může o postoupení věci příslušnému orgánu rozhodnout tam, kde může nové rozhodnutí učinit na podkladě správně zjištěného skutkového stavu, popřípadě skutkového stavu, který byl na základě důkazů provedených přímo před odvolacím soudem doplněn nebo změněn. Respektuje se zde odlišné postavení soudů obou stupňů, přičemž těžištěm vytváření skutkového stavu zůstává i nadále soud prvního stupně, který má nesporně lepší podmínky pro provádění a hodnocení důkazů v souladu se zásadami ústnosti a bezprostřednosti (§ 2 odst. 11, 12 tr. ř.). Odvolací soud je však povinen doplnit řízení důkazy potřebnými k tomu, aby mohl rozhodnout o odvolání, a tedy může potřebné důkazy provést sám a musí to udělat s ohledem na všechny zásady spravedlivého procesu, mimo jiné tedy i zásadu rychlosti řízení (§ 2 odst. 4 věta druhá tr. ř.). Výsledkem doplnění dokazování před odvolacím soudem může být buďto závěr o takových nedostacích skutkových zjištění, že je nutno napadený rozsudek zrušit a věc vrátit soudu prvního stupně k novému projednání a rozhodnutí (srov. rozhodnutí č. [2/2003](#) Sb. rozh. tr.).

Nejvyšší soud podotýká, že právní úprava rozhodování odvolacího soudu výslovně stanoví, v jakých případech se odvolací soud může odchýlit od skutkového zjištění soudu prvního stupně, je vymezená v ustanovení § 259 odst. 3 tr. ř. a dopadá i na postup podle § 257 tr. ř., neboť stanovené limity jsou jednotné pro celé odvolací řízení, a odvolací soud je překročit nesmí. Z tohoto důvodu, platí-li podle § 259 odst. 3 tr. ř., že odvolací soud nemůže sám rozhodnout rozsudkem, jestliže neprovede žádné důkazy a měnil by skutkový stav zjištěný soudem prvního stupně jen na tom základě, že jinak hodnotí důkazy provedené v hlavním líčení před soudem prvního stupně, pak stejný princip je nutné uplatnit i tehdy, postupuje-li odvolací soud podle § 257 odst. 1 písm. b) tr. ř. Pokud by odvolací soud chtěl tyto důkazy hodnotit jinak a na základě odlišného hodnocení důkazů změnit skutkový stav, musí rozhodující důkazy provést znovu. Provedení některých pro skutkové zjištění podstatných důkazů provedených již předtím v hlavním líčení znamená, že odvolací soud by neměl opakovat dokazování v rozsahu hlavního líčení, ale měl by svou činnost zaměřit jen na důkazy, které mají stěžejní význam. Pro případ změny nebo doplnění skutkových zjištění může odvolací soud přihlížet jen k důkazům, které byly provedeny ve veřejném zasedání před odvolacím soudem. Při jejich hodnocení však musí navazovat na důkazy provedené před soudem prvního stupně v hlavním líčení, přičemž je vázán hodnocením těchto důkazů, tak jak to učinil soud prvního stupně, s výjimkou těch důkazů, které byly provedeny před odvolacím soudem. I když jsou tedy skutková zjištění, v nichž se odvolací soud odchyluje od napadeného rozsudku, výsledkem provádění důkazů a jejich hodnocení především odvolacího soudu ve veřejném zasedání, nemohou být odtržena od dokazování a hodnocení ostatních důkazů soudu prvního stupně v hlavním líčení.

Těmito zásadami se však odvolací soud v projednávaném řízení o odvolání obviněného neřídil, a ač při veřejném zasedání (viz protokol na č. l. 189) neprovedl žádné důkazy (byla jen podána zpráva o stavu věci zaměřená na otázky, jež bylo třeba řešit), v odůvodnění svého rozhodnutí vyslovil úvahy (konkrétněji však nevysvětlené), jimiž vyjádřil pochybnosti o správnosti způsobu hodnocení provedených důkazů, jakož i o přesvědčivosti učiněných skutkových zjištěních.

Lze tak jen pro úplnost poukázat na to, že soud prvního stupně v odůvodnění rozsudku na straně 9 uvedl, že obhajobu obviněného „nepřijal a hodnotí ji jako zcela účelovou a nevěrohodnou. Při

posuzování skutkového děje vycházel zejména z výpovědi poškozeného L. D....". Odvolací soud však na rozdíl od soudu prvního stupně, který poškozenému plně uvěřil, se s tímto závěrem neztotožnil, a obsahovou stránku výpovědi poškozeného, jak ji považoval soud prvního stupně za přesvědčivou, zpochybnil tím, že „...nelze přehlédnout, že výpověď poškozeného D. není zcela konzistentní v otázce, kdy byl obviněným vyzván k nasednutí do auta, zda tato výzva vůbec zazněla před tím, než ho obviněný natlačil za vrata a přiložil mu pistoli k hlavě, či zda ji obžalovaný vyslovil v době, kdy již poškozeného ohrožoval zbraní. Z popisu jednání poškozeným není vůbec jasné, k čemu měl být poškozený nucen a zda výzva k nasednutí do auta měla souvislosti s vyřčenou výčitkou, že poškozený svědčil proti S. S....Z provedeního dokazování tedy není možné učinit jiný závěr, než že předmětného dne v místě bydliště poškozeného L.D. došlo mezi obžalovaným a poškozeným ke konfliktu, v rámci kterého si zúčastnění mezi sebou vyřizovali své záležitosti způsobem, který je patrně v jejich prostředí obvyklý...“.

Z uvedeného odůvodnění je nepochybné, že odvolací soud nepostupoval v souladu s ustanovením § 257 odst. 1 písm. b) tr. ř. (§ 259 odst. 3 tr. ř.) a v rozporu s ním, aniž by sám provedl jakékoliv důkazy, vyjádřil jiné závěry o věrohodnosti výpovědi poškozeného, jemuž na rozdíl od soudu prvního stupně zcela neuvěřil. Nejvyšší soud proto považuje postup, na jehož základě dovoláním napadené rozhodnutí odvolací soud vydal, za učiněný v rozporu se zákonem.

Protože Nejvyšší soud shledal, že napadené rozhodnutí trpí vadami, jež v podaném dovolání byly dovolatelkou vytknuty, nemohlo napadené usnesení obstát, a proto rozhodl tak, že podle § 265k odst. 1 tr. ř. usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 7. 1. 2010, sp. zn. 11 To 569/2009, zrušil a podle § 265k odst. 2 tr. ř. zrušil také další rozhodnutí na zrušené rozhodnutí obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu. Podle § 265l odst. 1 tr. ř. Krajskému soudu v Praze přikázal, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.

Tím se uvedená věc vrací zpět soudu druhého stupně, na němž v dalším řízení bude, aby z podnětu podaného odvolání věc obviněného P. S. znovu v souladu se všemi shora rozvedenými postupy a na podkladě zákonem vymezených pravidel věc projednal a rozhodl o něm. V této souvislosti Nejvyšší soud pro úplnost též připomíná, že pokud by odvolací soud i poté, co doplní shora uvedeným způsobem dokazování, změnil podle jeho výsledku skutek, z něhož vycházel soud prvního stupně, musí tento po právní stránce vyhodnotit z hlediska všech nabízejících se skutkových podstat do úvahy připadajících trestných činů. Teprve když shledá, že v činu, jímž obviněného uzná vinným, nelze spatřovat nejen trestný čin, pro nějž byla podána obžaloba, ale ani jej nelze kvalifikovat podle žádného jiného trestného činu, bude moci volit postup podle § 257 odst 1 písm. b) tr. ř. tak, že ve výroku, jímž věc postoupí, skutek, který vzešel z výsledků všech provedených důkazů, v souladu se shora uvedenými podmínkami popíše.

(zdroj: www.nsoud.cz)

© EPRAVO.CZ - Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Oběť trestného činu](#)
- [Dohoda o vině a trestu](#)
- [Zajištění nároku poškozeného](#)

- [Práva obviněného \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Vydání příkazu k dodání do výkonu trestu](#)
- [Neoprávněná činnost pro cizí moc](#)
- [Kvalifikace skutku](#)
- [Odnětí věci rozhodujícímu soudci \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Náhradní trest](#)
- [Výkon trestu](#)
- [Účinné vyšetřování \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)